

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Judecătoria Chișinău
Sediul Buiucani

MD 2004 Chișinău, str.M.Viteazul, № 2
ул.М.Витязул, № 2
tel. (373 22) 29-51-03
тел. (373 22) 29-51-03
fax (373 22) 29-51-03
51-03

Суд Кишинэу
Офис Буюкань

МД 2004 Кишинэу,

fax (373 22) 29-

2 -163/16
28.06.2017

Reclamant: Calistru Rodica
mun. Chișinău, , str. V.Lupu 29, ap. 18

Pîrîti: Editura Aramis Print SRL

România, or.București, str. Metalurgiei 45-56 sector 4, C.P92
041835

Adriana Roșca

România, jud.Dîmbovița, com.Gura Ocnitei, Calea Tîrgoviștei nr.5
137240

Vasilica Marcu,

România, jud.Dîmbovița, mun.Tîrgoviște, str.Dinu Lipatti bl.41A,
scara A, ap.5

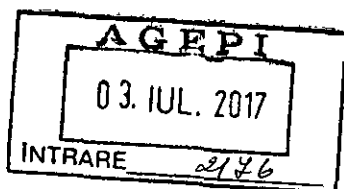
Specialist: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
mun.Chișinău, str.Andrei Doga 24/1, MD2024

În temeiul art.236 alin.5 lit.a), b) CPC, Vă expediem copia hotărârii integrale din **15 mai 2017** în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Calistru Rodica, împotriva Editura Aramis Print SRL, Adriana Roșca Vasilica Marcu cu privire la recunoașterea dreptului de autor

Anexă: copia hotărîrii pe 10 file.

Judecător

Violeta Chisilița

HOTĂRÂRE
În numele Legii

15 mai 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău sediul Buiucani

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefier

Violeta Chisilița
Mariana Iepure

cu participarea reclamantei, Rodica Calistru și a reprezentantului său, avocatul Teodor Bordei, împuternicit prin mandatul MA nr. 0970251,

cu participarea reprezentantului pârâtului, Editura „Aramis Print” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Ariadna Dodi, împuternicită prin mandatul MA nr. 1052421,
în lipsa pârâților, Adriana Roșca și Vasilica Marcu

examinând în ședință publică pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Rodicăi Calistru împotriva Editurii „Aramis Print” Societate cu Răspundere Limitată, Adrianei Roșca și Vasilicăi Marcu cu privire la recunoașterea dreptului de autor, constatarea încălcării dreptului de autor, repararea prejudiciului material și moral.

c o n s t a t ă

Argumentele participanților la proces:

1. La 09 noiembrie 2015, Rodica Calistru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Editurii „Aramis Print” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea încălcării dreptului de autor și repararea prejudiciului material, și moral. (f.d. 3-4)
2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în anul 1988 a publicat, la Chișinău, în prima ediție, lucrarea (text și compoziție) „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, editura „Literatura artistică”, în tiraj de 30 000 exemplare, care ulterior, în anul 1991 a fost reeditată în tiraj de 75 000 exemplare. Ulterior a fost reeditată și în România.
3. Reclamanta a menționat că în anul 2003 de către editura „Aramis Print” SRL, autorii Adriana Roșca și Vasilica Marcu i-a fost încălcat dreptul de autor prin copierea, fără permisiune, a fragmentelor din textul lucrării „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, inclusiv unele compoziții și titlul ei, la elaborarea lucrării „Aplicații cu materiale din natură”, editată în anul 2003 și reeditată în anul 2007.
4. Totodată reclamanta a indicat că editura „Aramis Print” SRL și-a asumat toate drepturile în exclusivitate asupra apariției editoriale „Aplicații cu materiale din natură”, care a fost pusă în vânzare, inclusiv în librăriile din Republica Moldova și prin intermediul magazinului virtual edituraaramis.ro.
5. Consideră reclamanta că, prin încălcarea dreptului său de autor, editura „Aramis Print” SRL i-a adus prejudicii considerabile, deoarece mulți cititori, care nu cunosc adevărul, vor crede că ea a plagiat. Cu atât mai mult că au fost reproduse cele mai expresive imagini din lucrarea ce-i aparține cu drept de autor, fapt care i-a îngreunat posibilitatea de a o reedita.
6. Cere, Rodica Calistru:
 - recunoașterea dreptului de autor asupra operei „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”,

- constatarea încălcării dreptului de autor de către editura „Aramis Print” SRL, autorii Adriana Roșca, Vasilica Marcu,
 - repararea prejudiciului prin stabilirea despăgubirilor în mărime de 100 000 euro,
 - obligarea editurii „Aramis Print” SRL să introducă rectificările cuvenite în opera „Aplicații cu materiale din natură” și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului său violat,
 - interzicerea publicării operei „Aplicații cu materiale din natură” și încetarea distribuirii ei.
 - repararea prejudiciului moral în mărime de 100 000 euro și
 - încasarea cheltuielilor de judecată.
7. La 28 martie 2016, Rodica Calistru a depus o acțiune suplimentară împotriva Adrianei Roșca, Vasilicăi Marcu și editurii „Aramis Print” cu privire la recunoașterea dreptului de autor și constatarea încălcării dreptului de autor, repararea prejudiciului material și moral (f.d. 111).
 8. În motivarea acțiunii concretizate a indicat că este cetățean al Republicii Moldova, doctor conferențiar în pedagogie, iar în anul 1988 a publicat la Chișinău, în prima ediție, lucrarea (text și compoziție) „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, editura „Literatura artistică”, în tiraj de 30 000 exemplare, care ulterior, în anul 1991 a fost reeditată în tiraj de 75 000 exemplare. Lucrarea s-a bucurat de mare succes, deoarece în decurs de trei ani s-a editat în tiraj de 105 000 exemplare, la fel a fost solicitată spre reeditare și de alte edituri, inclusiv din România.
 9. Reclamanta a mai indicat că în anul 2003, de către editura „Aramis Print” SRL, autorii Adriana Roșca și Vasilica Marcu i-a fost încălcat dreptul său de autor prin copierea, fără permisiune, a fragmentelor din textul lucrării sale „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, inclusiv unele compoziții și titlul ei, la elaborarea lucrării „Aplicații cu materiale din natură”, editată în anul 2003 și reeditată în anul 2007, înregistrată ISBN:973-8473-97-7. Editura „Aramis Print” SRL și-a asumat toate drepturile în exclusivitate asupra apariției editoriale „Aplicații cu materiale din natură”. Lucrarea dată a fost pusă în vânzare, inclusiv în librăriile din „Republica Moldova” și prin intermediul magazinului virtual edituraaramis.ro (<http://www.edituraaramis.ro/carte/aplicații-cu-materiale-din-natura-il7274>) la prețul de 16 lei românești.
 10. Consideră reclamanta că prin încălcarea dreptului său de autor, editura „Aramis Print” SRL i-a adus prejudicii considerabile, deoarece mulți cititori care nu cunosc adevărul vor crede că ea a plagiat. Cu atât mai mult că au fost reproduse cele mai expresive imagini din lucrarea ce-i aparține cu drept de autor, fapt care i-a îngăduit posibilitatea de a o reedita.
 11. Cere, Rodica Calistru:
 - recunoașterea dreptului de autor asupra operei „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”,
 - constatarea încălcării dreptului de autor de către editura „Aramis Print” SRL, autorii Adriana Roșca, Vasilica Marcu,
 - repararea prejudiciului cauzat de către Adriana Roșca și Vasilica Marcu prin încasarea despăgubirilor în valoare de 600 euro,
 - repararea prejudiciului cauzat de către editura „Aramis Print” SRL prin încasarea despăgubirilor în valoare de 100 000 euro,
 - obligarea editurii „Aramis Print” SRL să introducă rectificările cuvenite în opera „Aplicații cu materiale din natură” și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului violat,
 - interzicerea publicării operei „Aplicații cu materiale din natură” și încetarea distribuirii ei,
 - recuperarea cheltuielilor de judecată.
 12. Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016, în procesul au fost atrași în calitate de copârâți Vasilica Marcu și Adriana Roșca. Totodată, în proces a fost atrasă Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în calitate de autoritate publică pentru formularea concluziilor (f.d. 113)

13. La 10 iunie 2016, Rodica Calistru, a depus prin intermediul cancelariei o cerere de concretizare a pretențiilor. (f.d. 136-137)
14. În motivarea acțiunii a menționat că deoarece cartea editată de reclamantă a fost vândută în volum de 105000 ex. doar în Republica Moldova și a fost solicitată și de români, care ulterior au renunțat la ofertă din motiv că pe piață română deja se comercializa cartea editată de către „Aramis Print” SRL, și ei n-au încetat nici până în prezent să o comercializeze, pierderile suportate de către reclamantă sunt estimate la 360 000 euro.
15. Reclamanta a precizat că suma a fost stabilită conform următoarelor estimări și calcule: costul de editare a unei cărți calculat recent. Potrivit ofertei de la Editura/tipografie „Universul”, una dintre cele mai mari din Moldova, costul de editare a unei cărți în anul 2016 este de 10.40 lei cartea. În anul 2006, costul de editare ar fi fost de 6 lei cartea. Fiind vândută cu 57 lei, preț cu care vindea As „Cartea” lucrarea Editurii „Aramis Prin” SRL - costul serviciilor de vânzare (15 % din prețul cu ridicata) constituie 8,55 lei. Impozitul pe profit la cota de 10% = 3.2 lei. Astfel, rezultă că o carte a autoarei Rodica Calistru tipărită și vândută ar fi costat $10.4 + 8,55 + 3.2 = 22.15$ lei. Profitul: $57 \text{ lei} - 22,2 = 34,85$. La nivelul anilor 2008-2013 diferența (profitul) la o carte ar fi constituit mai mult de 2 eu la carte. Dacă reclamanta ar fi editat timp de zece ani trei ediții doar a câte 60 000 ex. și comercializate în Republica Moldova, și în România, ultimul tiraj doar pentru Moldova a fost de 75 000 ex., profitul ar fi constituit mai mult de 360 000 eu. Pornind de la cele expuse, reclamanta solicită încasarea de la pârâta Editura Aramis a sumei de 350 000 euro cu titlu de venit ratat.
16. Pe lângă prejudiciul material, reclamanta a suportat și prejudiciu moral, ca urmare a plagierii operei de către pârâți. Reclamanta este profesor universitar, deținătoare al gradului științific de doctor și al gradului didactic de conferențiar universitar, fiind o persoană notorie în mediul universitar și în domeniul pedagogiei preșcolare, autoare a mai multor cărți. Cartea „Fantezie, Dibăcie. Creație. Aplicații cu materiale din natură”, editura „Literatura artistică” a fost editată cu un tiraj de 30 000 de exemplare, iar ulterior, în anul 1991 a fost reeditată în tiraj de 75 000 de exemplare. Lucrarea s-a bucurat de mare succes, deoarece în decurs de trei ani s-a editat un tiraj de 105 000 de exemplare. Astfel, reclamanta are o reputație care a avut de suferit. Astfel, plagierea a adus atingere mai multor drepturi morale ale reclamantei:
 - a) dreptul la paternitate - dreptul de a fi recunoscut în calitate de autor al operei sale și dreptul de a pretinde o atare recunoaștere, inclusiv prin indicarea numelui său pe toate exemplarele operei publicate sau prin referirea la numele său, după cum se obișnuiește, în cazul oricărei valorificări a operei, cu excepția cazurilor când acest lucru este imposibil și când lipsa obligației de a indica numele autorului decurge din alte prevederi ale prezentei legi;
 - b) dreptul la nume - dreptul autorului de a decide cum va figura numele său la valorificarea operei (numele adevărat, pseudonimul sau anonim);
 - c) dreptul la respectarea integrității operei - dreptul la protecția operei sale contra oricărei denaturări, schimonosiri sau a oricărei alte atingeri aduse operei, care prejudiciază onoarea sau reputația autorului;
 - d) dreptul la divulgarea operei - dreptul de a decide dacă opera va fi adusă la cunoștința publică, în ce mod și când.
17. Cere. Rodica Calistru:
 - încasarea de la editura „Aramis Print” SRL a sumei de 350 000 euro cu titlu de venit ratat,
 - încasarea de la fiecare pârât, editura „Aramis Print” SRL, Adriana Roșca, Vasilica Marcu câte 500 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral.
18. La 03 aprilie 2017, reclamanta a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, (f.d. 16-20 vol.II), prin care a solicitat:
 - constatarea încălcării dreptului de autor de către editura „Aramis Print” SRL, Adriana Roșca, Vasilica Marcu,
 - repararea prejudiciului cauzat de către pârâtele Adriana Roșca, Vasilica Marcu și editura „Aramis Print” SRL prin încasarea compensației în valoare de 500 000 lei pentru

încălcarea drepturilor de autor morale încălcate: dreptul la paternitate, dreptul la nume, dreptul la respectarea integrității operei, dreptul la divulgarea operei, dreptul la retractarea operei.

- repararea prejudiciului cauzat de către pârâta, editura „Aramis Print” SRL, pierderi, inclusiv beneficiul ratat, suportate de partea lezată și perceperea profitului obținut ilegal de pârâți, prin încasarea despăgubirilor în valoare de 350 000 euro,
- repararea prejudiciului moral cauzat de către editura „Aramis Print” SRL, pierderi, inclusiv beneficiul ratat, suportate de partea lezată și perceperea profitului obținut ilegal de pârâți, prin încasarea unei compensații în valoare de 350 000 lei,
- obligarea editurii „Aramis Print” SRL să introducă rectificările cuvenite în opera „Aplicații cu materiale din natură” și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului violat,
- interzicerea publicării operei „Aplicații cu materiale din natură” și încetarea distribuirii ei,
- recuperarea cheltuielilor de judecată.

19. Reclamanta, Rodica Calistru și reprezentantul reclamantei, avocatul Teodor Bordei, în ședința de judecată au susținut pe deplin cererea de chemare în judecată și au solicitat admiterea acesteia. Suplimentar au solicitat repararea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată suportate pentru servicii de asistență juridică. Au mai indicat că reclamanta este unica titulară de drepturi asupra operei menționate, aceasta a fost propusă spre comercializare și distribuite publicului de către pârâți pe diferite site-uri din România și în rețeaua de magazine cu cărți din Moldova și România. Raportând la caz prevederile art. 11 alin. (1) din Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02 iulie 2010, se constată o încălcare a drepturilor de autor ale reclamantei. În speță, există preluare directă la nivel de text și compoziție. Potrivit art. 2 din Convenției de la Berna cu privire la protecția operelor literare și artistice din 09.09.1886, la care Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 511-XIII din 22.06.95, expresia „opere literare și artistice” va include orice producție în domeniul literar, artistic și științific, oricără ar fi formă de expresie a acestora, cum ar fi cărți, pamflete și alte scrieri, prelegeri, comunicări, discursuri și alte lucrări de același gen. dramatice sau muzical-dramatice ... opere de artă aplicată. Potrivit art. 7 alin (1) lit. e) și f) din Legea cu privire la drepturile de autor și conexe sunt protejate operele exprimate în următoarele forme tridimensională (sculptură, model, machetă, construcție etc.)..., în alte forme. Potrivit art. 7 alin (2) lit. h) și j) din Legea Obiecte ale dreptului de autor sunt: operele ... de artă plastică, operele de artă aplicată. În prezenta speță pârâții i-au încălcat reclamantei atât drepturile de autor asupra cărții „Aplicații cu materiale din natură”, precum și asupra operelor de artă aplicată - aplicațiile cu materiale din natură - care sunt văzute în fotografiile inserate în cartea originală și cea plagiată. Este incontestabil că atât cartea, cât și aplicațiile au fost create prin efortul intelectual și creativ al reclamantei și că reclamanta este prima care a executat aplicațiile din cartea „Aplicații cu materiale din natură” cu frunze seminte, tulpini și inflorescențe, căpătând, în final, anume aspectul pe care îl vedem. În speță, preluarea operelor de artă aplicată constituie violare a drepturilor de autor, deoarece din toată biodiversitatea de mii și milioane de plante și animale pârâții au ales doar acele pe care le-a redat reclamanta. Din marea diversitate de frunze, seminte, tulpini, inflorescențe pârâții au ales pe acelea pe care le-a folosit reclamanta în cartea originală. Mai mult ca atât, coincid chiar și numărul acestora și proporțiile. Dacă undeva pe vreo imagine nu au fost folosite aceleași seminte-frunze- tulpini-inflorescențe, apoi numai din cauză că nu au fost găsite.

Ca autor, reclamanta dispune de tot volumul de drepturi și beneficiază de protecția acestor drepturi conform Legii citate. În speță nu este necesară efectuarea expertizei, deoarece nu sunt aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artisanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe special, ori, nu sunt necesare cunoștințe speciale pentru a constata preluările de text și imagini dintr-o carte în altă. Pentru aceasta este destul de a ști a citi, antititudine ne care o posedă fiecare participant la proces.

Distribuirea ilegală de către pârâte a operei sale i-a încălcat reclamantei dreptul de autor și îi cauzează prejudicii materiale. Reclamanta solicită încasarea cu titlu de despăgubire a 350 000 euro pentru recuperarea pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată și percepții profitului obținut ilegal de pârâți. Totodată, reclamanta a avut suferințe morale ca urmare a violării drepturilor sale de autor asupra operei „Aplicații cu materiale din natură”. În primul rând, dezamăgirea ca urmare a faptului că Marcu, Roșca și Editura Aramis au furat opera ei. În al doilea rând, decepția și frustrarea ca urmare a imposibilității editării repetate a operei „Aplicații cu materiale din natură” din motiv că aceasta deja era expusă în vânzare în librăriile din Moldova. În al treilea rând, reclamanta este pe larg cunoscută în Republica Moldova ca autor de cărți, ca artist artizanal, ca profesor universitar, care a educat mii și mii de pedagogi și profesori. Astfel, editarea operei „Aplicații cu materiale din natură” sub alt nume, au făcut-o să re trăiască că cineva din cei care o cunosc vor crede că anume reclamanta a plagiat opera „Aplicații cu materiale din natură”. Reclamanta, fiind o fire sensibilă, o bună creștină și chiar autoare a cărților de educație spirituală a trăit profund și din plin sentimentele de dezamăgire și frustrare, legate de plagierea operei „Aplicații cu materiale din natură” în perioada 200_-2017, deoarece nici până în prezent cartea plagiată nu este scoasă din vânzare. Potrivit anexei I C a Acordului de la Marrakeș privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului din 15.04.1994 privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală, articolul 45, Daune-interese, prevede că autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone contravenientului să verse deținătorului dreptului daune-interese adecvate pentru repararea daunei pe care acesta a suferit-o prin faptul că i-a fost încălcat dreptul de proprietate intelectuală de către contravenientul care s-a pretat la o activitate care aduce o astfel de atingere știind sau având motive rezonabile să știe acest lucru. Autoritățile judiciare vor fi de asemenea abilitate să ordone contravenientului să plătească deținătorului dreptului cheltuielile, care vor putea cuprinde onorariile de avocat corespunzătoare. În cazurile adecvate, Membrii vor putea autoriza autoritățile judiciare să ordone recuperarea profiturilor și/sau plata de daune interese prestabilite, chiar dacă contravenientul s-a pretat la o activitate care aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală fără să știe sau să aibă motive rezonabile să știe acest lucru.

Competența soluționării prezentul litigiu revine autorităților naționale ale Republicii Moldova.

20. Reprezentantul pârâtului, Editura „Aramis Print” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Ariadna Dodi, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii ca depusă cu nerespectarea competenței și ce neîntemeiată. În motivarea poziției sale a invocat că prin acțiunea înaintată, reclamanta Rodica Calistru a solicitat angajarea răspunderii civile delictuale a pârâtelor Adriana Roșca, Vasilica Marcu și Editura „Aramis Print” SRL care au cetățenia și naționalitatea României. Potrivit art. 49 alin. (1) al Tratatului între Republica Moldova și România privind asistența juridică în materie civilă și penală din 06.07.1996, răspunderea civilă delictuală se stabilește potrivit legii Părții Contractante pe al cărei teritoriu s-a comis fapta cauzatoare de prejudiciu. Alin. 3 al aceluiași articol prevede că în cauzele privind obligațiile care rezultă din delict civile jurisdicția aparține autorităților competente ale Părții Contractante pe al căror teritoriu s-a comis fapta cauzatoare de prejudiciu sau pe al cărei teritoriu își are domiciliul pârâtul. Reclamanta învinuiește pârâtele de plagiere cărții cu titlul „Aplicații cu materiale din natură”, carte ce a fost editată și distribuită terților pe teritoriul României. Prin urmare, presupusa „faptă cauzatoare de prejudiciu” a fost comisă pe teritoriul României, de aceea competența de examinare a litigiului trebuie să aparțină instanțelor judecătorești ale României și urmează a fi examinat potrivit legii materiale a României.

Referința reclamantei la art. 460 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă este nejustificată pentru că această prevedere nu se aplică în speță, întrucât tratatul internațional bilateral conține o prevedere diferită. Or, prevederile art. 12 slin. (4) al Codului de procedură civilă al

Republicii Moldova acordă un grad de superioritate tratatului internațional la care Republica Moldova este parte. O asemenea aplicare și interpretare a legii a fost dată și de Plenul Curții Supreme de Justiție prin Avizul consultativ în o pricină similară nr. 4ac-14/14 și prin Hotărârea cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 1 din 25.04.2016. În acest sens, urmează a fi indicate și prevederile art. 5 pct. 3 din Regulamentul nr. 44/2001 al Consiliului Europei din 22 decembrie 2000. în corespundere cu care este armonizată și legislația Republicii Moldova. Conform art. 5 pct.3 din Regulamentul nr.44/2001, o persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționat în justiție într-un alt stat membru în materie delictuală sau cvasidelictuală, în fața instanțelor unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă. Astfel, și aceste norme internaționale stabilesc ca instanță competentă de a judeca cauzele în materie delictuală este instanța statului unde s-a produs acțiunea prejudiciabilă. Art.5 pct.3 din Regulamentul nr.44/2001 a fost interpretat prin mai multe hotărâri ale Curții Europene (hotărârea din 16 mai 2013 Melzer, C-228/11; hotărârea din 25. Octombrie 2011. eDate Advertising și Martinez, C-509/09 și C-161/10, hotărârea din 19 aprilie 2012. Wintersteiger, C-523/10 etc.) inclusiv prin hotărâre din 03 octombrie 2013, Peter Pinckneyvs KDG Mediatech AG. Astfel, în hotărârea menționată, Curtea a concluzionat că articolul 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se invocă încălcarea a drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru al instanței sesizate, aceasta este competentă să judece o acțiune în răspundere formulată de autorul unei opere împotriva unei societăți care are sediul în alt stat membru și care a reproduș în acel stat respectiva operă pe un suport material care este apoi vândut de societăți cu sediul într-un al treilea stat membru prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate. Această instanță este competentă să se pronunțe numai cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține. Prin urmare, hotărârea Curții Europene cert se stabilește volumul răspunderii pârâtului doar pentru prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține instanța sesizată. Competența prevăzută la art.5 pct.3 din Regulamentul 44/2001 al Consiliului Europei se întemeiază pe existența unei legături deosebit de strânse între litigiu și instanțele de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă (hotărârea din 16 mai 2013. Melzer, C-228/11). Pentru motivele invocate, în temeiul art. 459 alin. (4) din Codul de procedură civilă solicită respingerea acțiunii reclamantei ca nefiind de competența instanțelor judecătorești din Republica Moldova. Reținerea cauzei spre examinare de către instanța de judecată din Republica Moldova ar încălca grav drepturile fundamentale ale piritelor la un proces echitabil, la o instanță de judecată competentă, la tratament echitabil, iar prin consecință, ar încălca și dreptul fundamental la proprietate. Or, acțiunea reclamantei este nefondată și pe fond. În acest sens, reclamanta și-a întemeiat pretențiile pe noimele materiale ale Republicii Moldova, deși, potrivit tratatului internațional invocat mai sus, în speță este aplicabilă legea României. Mai mult, pretențiile și afirmațiile reclamantei, chiar și prin prisma legii Republicii Moldova, sunt lipsite de bază legală și factuală. Reclamanta nu a probat în niciun fel suportarea prejudiciului a cărui reparare o pretinde, pretențiile acesteia fiind de re-credință și urmărind doar îmbogățirea fără justă cauză. Probele acumulate la dosar atestă că pe teritoriul Republicii Moldova s-au vândut circa 100-200 de exemplare de operă a pârâtelor, deci venitul este incomparabil modic în raport cu pretențiile reclamantei. Reclamanta nu a dovedit că într-adevăr și-ar fi editat, tipărit, vândut propria operă în volumul indicat în acțiune și nu a dovedit că pârâtele au împiedicat-o în vreun fel să-și tipărească și să-și vândă propria operă. Reclamanta nu a probat nici faptul plagierii opere sale întitulate „Fantezie. Dibăcie. Creație. Aplicații cu materiale din natură”. Din tot textul acțiunii reclamantei, aceasta se plânge că pârâtele la crearea și editarea opere cu titlul „Aplicații cu materiale din natură”, ar fi preluat tehnicile ei, ideile ei la îndeplinirea imaginilor. În același timp, însăși reclamanta

recunoaște că în opera pârâtelor este modificare de text, deci recunoaște că forma de exprimare a ideii este diferită. De asemenea, reclamanta recunoaște că imaginile și compozițiile din opera pârâtelor sunt îndeplinite de acestea din urmă, deci aceste compoziții/imagini nicidecum nu au fost preluate prin procedeul copy/paste. Mai mult, reclamanta recunoaște că sunt diferite înseși compozițiile din opera pârâtelor, ba chiar și le critică cu expresii de genul: „cloșca este ciufulită”, „curcanul este lipsit de expresivitate, frumusețe”, „textul și compozițiile lor sunt lipsite de ingeniozitate. Ba și hazlii”, „80% din compozițiile lor sunt figuri volumetrice și nu aplicații”. În acest sens, art. 5 alin. (6) din Legea Nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile stabilește că protecția dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare, dar nu se extinde asupra ideilor, teoriilor, descoperirilor științifice, procedeele, metodelor de funcționare sau asupra conceptelor matematice ca atare și nici asupra invențiilor cuprinse într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, explicare sau de exprimare.

Prin urmare, reclamanta nu are niciun motiv legal să pretindă că deține careva drepturi, absolute și perpetue, asupra ideilor, procedeele privind arta aplicată cu materiale din natură. Ori, ideea de artă aplicată, procedeele de creare a unor compoziții cu semințe, frunze, alte materiale din natură stau la dispoziția și uzul tuturor. Acest gen de artă este larg răspândit, literatură de specialitate fiind creată și de alți autori, nu doar de reclamanta Rodica Calistru.

21. Pârâtele, Vasilica Marcu și Adriana Roșca, în ședința de judecată nu s-au prezentat fiind citate legal despre locul, data și ora ședinței de judecată.
22. Reprezentantul Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Eugeniu Rusu, în ședința de judecată a menționat că Agenția nu se poate expune în privința faptului plagierii și susține referința depusă.

Aprecierea instanței:

23. Audiind explicațiile participanților la proces, studiind înscrisurile anexate la actele cauze, instanța de judecată consideră necesar de a respingere cererea de chemare în judecată din următoarele considerente.
24. Din actele cauzei și explicațiile participanților la proces s-a constata că reclamanta, Rodica Calistru, este autorul cărții „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, editura „Hiperion”, editată în 1991, în tiraj de 75 000 exemplare (f.d. 7-40)
25. În 2003, editura „Aramis Print” SRL a editat cartea autorilor Adriana Roșca și Vasilica Marcu „Aplicații cu materiale din natură”. (f.d. 41-81)
26. Rodica Calistru, considerând că lucrarea Adrianei Roșca și Vasilicăi Marcu „Aplicații cu materiale din natură” reprezintă un plagiat al lucrării „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, și că prin distribuirea acesteia de către editura „Aramis Print” SRL i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral, a depus, în temeiul art. 460 alin. (1) lit.j) CPC prezenta acțiune, la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, solicitând constatarea încălcării dreptului de autor, obligarea editurii „Aramis Print” SRL să introducă rectificările convenite în opera „Aplicații cu materiale din natură” și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului violat, interzicerea publicării operei „Aplicații cu materiale din natură” și încetarea distribuirii ei, repararea prejudiciului material și moral.
27. În conformitate cu art. 460 alin. (1) lit. j) CPC instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sunt competente să judece pricini cu element de extraneitate, dacă în procesul privind protecția în străinătate a proprietății intelectuale a unei persoane domiciliată în Republica Moldova, persoana este cetățean al Republicii Moldova sau apatrid, iar, prin convenția părților, nu s-a stabilit o altă competență.
28. În conformitate cu art.12 alin.(1) și (4) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească soluționează pricinile civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituționale, organice și

- ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri. Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte reglementări decât cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea pricinii, aplică reglementările tratatului internațional.
29. Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate, la care Republica Moldova este parte.
 30. În conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 595 din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, tratatele internaționale se execută cu bunăcredință, în conformitate cu principiul *pacta sunt servanda*. Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte.
 31. Conform art. 1 lit. a) al Tratatului din 06 iulie 1996 încheiat între Republica Moldova și România privind asistența juridică în materie civilă și penală, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.1018-XIII din 03 decembrie 1996, prin „cauze civile” se înțeleg cauzele de drept civil și procesual civil, de drept al familiei, drept comercial, dreptul muncii și drept administrativ.
 32. Conform art. 2 alin. (2) al Tratatului citat, cetățenii unei Părți Contractante au dreptul să se adreseze liber și nestânjenit autorităților competente ale celeilalte Părți Contractante în atribuția cărora sunt date cauzele civile și penale, pot să-și susțină interesele în fața acestora, să facă cereri și să introducă acțiuni în aceleași condiții ca și cetățenii acesteia.
 33. Conform art. 49 alin. (1) – (3) din Tratatul menționat răspunderea civilă delictuală se stabilește potrivit legii Părții Contractante pe al cărei teritoriu s-a comis fapta cauzatoare de prejudiciu. Dacă atât persoana care a cauzat prejudiciul, cât și persoana care a suferit prejudiciul sunt cetățeni ai aceleiași Părți Contractante și domiciliază pe teritoriul acesteia, se aplică legea acestei Părți Contractante. În cauzele privind obligațiile care rezultă din delict civile jurisdicția aparține autorităților competente ale Părții Contractante pe al căror teritoriu s-a comis fapta cauzatoare de prejudiciu sau pe al cărei teritoriu își are domiciliul pârâtul.
 34. Conform art. 5 pct. 3 din Regulamentul nr.44/2001 al Consiliului Europei din 22 decembrie 2000, o persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru în materie delictuală sau cvasidelictuală, în fața instanțelor unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă.
 35. Din acțiunea înaintată de Rodica Calistru rezultă incontestabil că reclamanta este cetățean al Republicii Moldova, pârâtul, editura „Aramis Print” SRL, este o societate comercială străină, cu sediul în România, iar pârătele Vasilica Marcu și Adriana Roșca sunt cetățeni ai României și își au domiciliu în România, corespunzător litigiul fiind cu element de extraneitate.
 36. În speță, între părțile aflate în litigiu nu există o convenție referitor la stabilirea competenței instanțelor de judecată care pot fi sesizate cu cerere. Litigiul dintre părți rezultă dintr-un presupus delict și, respectiv, competența instanțelor de judecată se determină conform prevederilor legale, ale Tratatului cu privire la asistența juridică în materie civilă și penală încheiat între Republica Moldova și România la 06 iulie 1996.
 37. Cu referire la prevederile art.49 al Tratatului cu privire la asistența juridică în materie civilă și penală încheiat între Republica Moldova și România și art. 5 pct. 3 din Regulamentul nr.44/2001 al Consiliului Europei din 22 decembrie 2000, se deduce că instanță competentă de a judeca cauzele în materie delictuală este instanța statului unde s-a produs presupusa acțiune prejudiciabilă

38. În același context, instanța de judecată va reține că regulile privind competența jurisdicțională, stabilite de Codul de procedură civilă, se aplică dacă prin tratatele internaționale sau bilaterale privind asistența juridică nu sunt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, situație care nu corespunde speței deduse judecării.
39. Pentru determinarea corectă a instanței competente în procesele civile cu element de extraneitate, este necesar de a se stabili natura juridică a litigiului de drept din care va rezulta și stabilirea legii aplicabile acestor raporturi juridice.
40. Din actele cauzei și argumentele invocate de participanții la proces s-a constatat că, Rodica Calistru solicită constatarea încălcării dreptului de autor de către editura „Aramis Print” SRL, autorii Adriana Roșca, Vasilica Marcu asupra operei „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură”, interzicerea publicării operei „Aplicații cu materiale din natură”, și încetarea distribuirii ei, repararea prejudiciului material, și moral cauzat.
41. În acțiunea formulată, reclamanta a menționat că încălcarea dreptului de autor are loc prin plagiere, prin copierea, fără permisiune, a fragmentelor din textul lucrării „Fantezie, Dibăcie, Creație. Aplicații cu materiale din natură” la elaborarea lucrării „Aplicații cu materiale din natură”, prin publicarea operei plagiare, distribuirea operei literare în librăriile din România și Republica Moldova, inclusiv prin magazinului virtual edituraaramis.ro.
42. Corespunzător, din circumstanțele invocate, instanța deduce că presupusele fapte prejudiciabile, plagierea prin copierea, fără permisiune, a fragmentelor din textul lucrării, editarea în anul 2003 și distribuirea operei plagiare a avut loc pe teritoriul României. Drept consecință, examinarea prezentului litigiu este de competența instanțelor judecătorești din România.
43. Suplimentar, instanța de judecată va reține că drept criteriu de atribuire a pricinilor în competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova, în cazurile specificate la art. 460 alin. (1) CPC, servește existența unei legături strânse a raportului juridic litigios cu teritoriul Republicii Moldova, prin care se prezumă că orice raport juridic litigios care nu este expres prevăzut de art. 460 alin. (1) CPC printre cazurile ce țin de competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova, dar care este invocat de către partea în proces, ca având o legătură strânsă cu teritoriul Republicii Moldova, prin prezența unei justificări corespunzătoare, poate fi examinat de către instanțele judecătorești ale Republicii Moldova, ca fiind de competența lor. Ori, în speța dedusă judecării, o asemenea justificare nu a fost invocată.
44. În opinia instanței de judecată, faptul distribuirii operei presupus plagiare și pe teritoriul Republicii Moldova nu este un criteriu suficient pentru a atribui pricina în competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova, prioritar fiind necesar de a fi constatată fapta prejudiciabilă a plagierii, faptă produsă pe teritoriul României.
45. În același context, instanța de judecată va face trimitere la practica Curții de Justiție a Uniunii Europene, hotărârea Peter Pinckney vs KDG Media Tech AG din 03 octombrie 2013, unde Curtea a concluzionat că articolul 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se invocă încălcarea drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru al instanței sesizate, aceasta este competentă să judece o acțiune în răspundere formulată de autorul unei opere împotriva unei societăți care are sediul în alt stat membru și care a reprodus în acel stat respectiva operă pe un suport material care este apoi vândut de societăți cu sediul într-un al treilea stat membru prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate. Această instanță este competentă să se pronunțe numai cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține. În hotărârea menționată cert se stabilește volumul răspunderii pârâtului - prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține instanța sesizată.

46. Urmează a se preciza că încălcarea regulilor de competență stabilite prin tratatul internațional, la care Republica Moldova este parte, constituie temei de refuz în recunoașterea și executarea hotărârii judecătorești străine.
47. În conformitate cu art. 459 alin. (4) CPC, instanța sesizată va verifica din oficiu competența sa de a soluționa pricina cu element de extraneitate și, în cazul în care va constata că nu este competentă nici ea și nici o altă instanță a Republicii Moldova, va respinge cererea.
48. Din considerentele enunțate, instanța de judecată va respinge integral cererea de chemare în judecată a Rodicăi Calistru împotriva Editurii „Aramis Print” Societate cu Răspundere Limitată, Adrianei Roșca și Vasilicăi Marcu cu privire la constatarea încălcării dreptului de autor, obligarea editurii „Aramis Print” SRL să introducă rectificările cuvenite în opera „Aplicații cu materiale din natură” și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului violat, interzicerea publicării operei „Aplicații cu materiale din natură” și încetarea distribuirii ei, repararea prejudiciului material și moral.
49. Conform art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
50. Cu referire la dispozițiile procesuale citate, instanța de judecată reține că datorită respingerii acțiunii formulate de Rodica Calistru, urmează a fi respinsă și cerința reclamantei cu privire la încasarea din contul pârâților a cheltuielilor de judecată suportate la achitarea serviciilor de asistență juridică.
51. În conformitate cu art. 238-241, art. 459 alin. (4) CPC instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e

Se respinge cererea de chemare în judecată a Rodicăi Calistru împotriva Editurii „Aramis Print” Societate cu Răspundere Limitată, Adrianei Roșca și Vasilicăi Marcu cu privire la recunoașterea dreptului de autor, constatarea încălcării dreptului de autor, repararea prejudiciului material și moral.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani.

Președintele ședinței,
Judecătorul

/semnătura /

Violeta Chisilița

Copia corespunde originalului
Judecător. Violeta Chisilița

